

Terra digitalis incognita

ING-econoom Brzeski over digitalisering in Duitsland

Columns - 19 maart 2015

De bondsregering presenteert digitalisering als een succesfactor van de Duitse economie. Maar daar lijkt de wens toch de vader van de gedachte, aldus ING-econoom Carsten Brzeski.

De DAX breekt record na record, de economie draait vlot en het volk heeft voldoende tijd om zich met de vinger van Varoufakis bezig te houden. Het gaat duidelijk goed met Duitsland.

Deze week werd er zelfs nog een schepje zelfvertrouwen bovenop gedaan toen de Duitse regering digitalisering als een verdere succesfactor voor de economie presenteerde. Volgens berekeningen van de regering kan de economie door digitalisering de komende jaren jaarlijks met 0,3 procentpunt harder groeien. Duitsland, het land der wonderen?

Niet zo snel. Is dat niet ook het *Wunderland* van Angela Merkel, voor wie internet twee jaar geleden nog onontdekt gebied was? Hier lijkt toch de wens vader van de gedachte. Het tegenovergestelde is namelijk het geval. Duitsland moet heel goed opletten dat digitalisering juist niet het kryptoniet van de economische superman blijkt.

De recente economische kracht heeft haar oorsprong in industriële structuren van meer dan 100 jaar geleden: auto's, machines, chemie en elektro. Sectoren die eigenlijk al dood waren, maar door de opkomst van nieuwe economieën weer tot leven werden gewekt. Of dat nu juist ook de sectoren van de digitale toekomst zijn, is meer dan onzeker. Nu al maken traditionele industriële sectoren een enorme verandering door. Een voorbeeld is de auto-industrie, die zich steeds meer ontwikkelt tot een hightech dienstensector, weg van de ouderwetse maakindustrie.

In de nieuwe digitale wereld zal het creëren van ideeën en innovatie belangrijker worden dan het pure produceren. Bedrijven als Apple verdienen het meeste geld met het combineren van elektronica en inhoud en niet aan de productie van computers of smartphones. Productieprocessen zullen in de komende jaren steeds meer uitwijken naar locaties met goedkope arbeid.

De vraag is of Duitsland echt al is voorbereid om de uitdagingen van deze nieuwe

digitale, economische, wereld aan te gaan. Uit een recent onderzoek van de Europese Commissie bleek dat Duitsland in Europa slechts middenmoot is voor digitalisering. Dat blijkt ook uit andere cijfers. Op dit moment is slechts 8 procent van alle goederen die de exportwereldkampioen aan de rest van de wereld verkoopt, ICT-goederen. In de VS is dat 13 procent, in de hele wereld zónder de EU liefst rond 16 procent. Er is voor Duitsland nog veel opwaarts potentieel. Tegelijkertijd verliest Duitsland, samen met de EU, terrein op China en de VS op het gebied van innovatie. In China is het aantal patentaanvragen per miljoen inwoners in de afgelopen tien jaar gestegen van bijna niets naar 400, in VS van 500 naar bijna 900, alleen in Duitsland en Europa stagneren de aanvragen, waarbij Duitsland het met 600 nog redelijk doet.

Van terra incognita tot bloeiende digitale landschappen. Om bloei te hebben, moet eerst gezaaid worden. Tijd voor meer ontdekkingsreizigers in Duitsland.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in Frankfurt am Main en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/10835/terra-digitalis-incognita>